

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoCsp/31/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8220201688
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8220201688.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členiek senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkyne: M. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX/XXX, XXX XX I., právne zastúpenej: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpenému: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, so sídlom Majerníková 3/A, 841 05 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 6Csp/39/2020-135 zo dňa 14.05.2021, takto

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok.

II. Žalobkyni sa voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 586,- Eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
II. Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške týchto trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobkyňa sa žalobou domáhala od žalovaného zaplata sumy 586,- eur predstavujúcej primerané finančné zadostučinenie a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 6C/296/2014 sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia, pričom v označenom konaní bola úspešná, keď súd žalobe rozsudkom sp.zn. 6C/296/2014 zo dňa 20.06.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co/201/2018 zo dňa 25.06.2019, ktorý sa stal právoplatný dňa 27.08.2019, vyhovel. Za porušenie spotrebiteľských práv judikovaných označeným súdnym rozhodnutím si uplatnila satisfakciu v podobe primeraného zadostučinenia z dôvodu, že svoje práva si musela brániť podaním skoršej žaloby. Výšku žiadaného zadostučinenia odôvodňovala skutočnosťou, že žalovaný sa na jej úkor obohatil o sumu 586,- eur.

Dospel k záveru, že suma 586,- eur ako finančné zadostučinenie pre dovŕšenie satisfakcie porušených práv žalobkyne ako spotrebiteľky vhodná, primeraná a popri už judikovanej povinnosti žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobkyni rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp.zn. 6C/296/2014 zo dňa 20.06.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co/201/2018 zo dňa 25.06.2019 spolu so zaplatením náhrad trov konania sankcionuje žalovaného dostatočne, čím svojím účinkom prispieva aj k upusteniu od uplatňovania obdobných nekalých praktík voči iným spotrebiteľom. Uvedená suma 586,- eur zodpovedá zákonom zvýraznenej ochrane spotrebiteľa a má

aj ním požadovanú primeranú sankčnú povahu vedúcu žalovaného k upusteniu od obdobného konania v budúcnosti.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalovaný, ktorý okrem iného uviedol, že konanie žalobkyne formou žaloby na priznanie finančného zadosťučinenia nie je adekvátne okolnostiam. Žalobkyňa sa teda mohla brániť primerane aj iným spôsobom, než zľahčovaním svojho neobozretného a ľahostajného konania. Mal za to, že domáhanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyňou, nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti, nebolo by vhodné ju priznať a nebola náležitým spôsobom odôvodnená. Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhla napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť a zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

6. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

7. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

8. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinností žalobou proti dodávateľovi.

9. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

10. Z obsahu spisu považuje odvolací súd za nepochybné, že Okresný súd Bardejov rozsudkom sp.zn. 6C/296/2014 zo dňa 20.06.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co/201/2018 zo dňa 25.06.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.08.2019, uložil žalovanému (POHOTOVOŠŤ, s.r.o.) zaplatiť žalobcovi 586,- eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 586,- eur od 10.10.2015 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

10.1 V základnom konaní súd prvej inštancie vychádzal zo skutočnosti, že žalobkyňa so žalovaným uzavrela Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 24.03.2010 (ďalej len „zmluva“). Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 500,- eur za poplatok vo výške 484,- eur, teda všetko vo výške 984,- eur mala žalobkyňa splácať v 12. mesačných splátkach po 82,- eur počnúc dňom 26.04.2010. Na predmetný úver žalobkyňa zaplatila celkovo 1.086,- eur. Uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský úver, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Predmetná zmluva neobsahuje náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, preto je predmetný úver podľa § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyni bol poskytnutý úver vo výške 500,- eur, pričom na splátkach žalovanému podľa potvrdenia žalovaného zaplatila celkom sumu 1.086,- eur. Mal za to, že žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil a preto je povinný bezdôvodné obohatenie vo výške 586,- eur vydať žalobkyni.

Z uvedeného preto nemožno vyvodiť iný záver než ten, že žalobkyňa bola v postavení spotrebiteľa v pôvodnom konaní voči žalovanému ako dodávateľovi úspešná. Preto sú splnené predpoklady podľa tretej vety § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

11. Právoplatným ukončením konania vo veci sp.zn. 6Csp/296/2014 Okresného súdu Bardejov, bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenie práva alebo povinnosti umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

12. Odvolací súd, vzhľadom na spotrebiteľom úspešné uplatnenie porušenia práva voči dodávateľovi uvádza, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie. Je potrebné si ozrejmiť, že bol to práve žalovaný, ktorý koncipoval obsah formulárovej zmluvy o úvere, ktorá neobsahovala náležitosti vyžadované zákonom a obsahovala neprijateľnú zmluvnú podmienku.

13. Pri dôvodnosti uplatneného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia, vzal odvolací súd do úvahy aj to, že konanie žalovaného bolo spôsobilé negatívne zasiahnuť do majetkovej sféry spotrebiteľky a potenciálne ohroziť jej sociálny či rodinný život. Zároveň zohľadnil aj postoj spotrebiteľky, ktorá sa aj napriek jej postaveniu slabšej zmluvnej strany vo vzťahu k dodávateľovi rozhodla brániť svoje spotrebiteľské práva a prispela tak k dosiahnutiu vyššej kvality života, mysliac pri tom na to, že vďaka žalobkyni vyšlo najavo, že dodávateľ uzatvára formulárove zmluvy o úvere so spotrebiteľmi, ktoré neobsahujú náležitosti vyžadované zákonom a obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky.

14. Odvolací súd je toho názoru, že je opodstatnené, aby spotrebiteľia poukazovali na nedostatky formulárových spotrebiteľských zmlúv a predišli tak bezdôvodným obohateniam dodávateľov.

15. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Žalovaný si vo vzťahu k žalobkyni uplatňoval finančné plnenie na ktoré nemal nárok, vyvolal u nej stav právnej neistoty, ktorý musela riešiť podanou žalobou.

16. Odvolací súd preto považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 586 Eur (sumu o ktorú sa žalovaný na úkor žalobkyne obohatil), a to aj s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa, ktorá sa musela brániť tým, že podala žalobu na súd. Zároveň zohľadnil aj to, že odvolanie podal len žalovaný.

17. Odvolací súd je toho názoru, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči

úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

18. V dôsledku konania žalovaného bola žalobkyňa nielenže vystavená bezprostredne hroziacej majetkovej ujme, nad rámec uvedeného bola nútená chrániť svoje práva súdnou cestou. Nie je snád ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy, v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní.

19. Vecne správnemu výroku o priznaní finančného zadosťučinenia zodpovedá vecne správny výrok o nároku na náhradu trov konania. Za daného stavu odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

20. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).